

Palæstina Nyt

NYHEDSBREV fra Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening
September 2004

ISSN 1396-9994
16. ÅRGANG NR. 3

Verdensbanken om Gaza

Verdensbanken mener ikke, at en israelsk tilbagetrækning fra Gaza vil have positiv virkning på den økonomiske situation i Gaza.

I slutningen af juni 2004 offentliggjorde Verdensbanken en rapport om Gaza's økonomiske situation og mulighederne i forbindelse med en evt. kommende israelsk tilbagetrækning. Rapportens konklusion var, at en tilbagetrækning ikke vil få nogen betydning, hvis der ikke samtidig sker ændringer i det regime af grænselukninger, der har eksisteret i områderne siden begyndelsen af 1990'erne.

I rapporten advarer Verdensbanken Israel om, at de internationale donorer ikke i længden vil acceptere at betale til Gaza's overlevelse, hvis ikke Israel radikalt ændrer på grænse-regimet. Verdensbanken påpeger ligeledes et palæstinensisk ansvar for udviklingen, idet selvstyret må indføre politiske og administrative reformer, der gør områderne attraktive for private investorer.

Refereret fra Agence France Presse, 25. juni 2004

SOCIALDEMOKRATERNE OG PALÆSTINA

2. udgave af [www.palæstina-info](http://www.palæstina-info.dk) er i luften

I 2002 startede en undervisningshjemmeside om Israel-Palæstina-konflikten (www.palæstina-info.dk). Hjemmesiden – der i dag har en selvstændig og uafhængig redaktion - blev til på initiativ fra Venskabsforeningen og med støtte fra Enkefru Plums Støttefond. Nedenstående artikel er et af de nye bidrag på hjemmesiden, der pr. august 2004 kan ses i sin 2. udgave. Nedenstående artikel er skrevet af Mogens Lykketoft, formand for Socialdemokraterne og tidl. udenrigsminister

PALÆSTINA, DANMARK OG EU – ET SOCIALDEMOKRATISK BUD

Med jævne mellemrum bryder konflikten mellem Israel og Palæstina gennem mediemuren og rammer ind i bevidstheden hos de fleste danskere. I disse tilfælde kalder få spørgsmål i samme grad på følelserne. Men til daglig er det et deprimerende mismod, der synes at være den mest udbredte og oplagte indstilling til konflikten mellem Israel og Palæstina. Der synes ikke at være ende på spiralen af

lidelse, had og gensidig mistillid.

Netop derfor finder jeg det yderst nyttigt med et initiativ som www.palæstina-info.dk. Vi må hverken lade mismodet eller den følelserne løbe af med os, men tværtimod holde fast i muligheden for at gøre en forskel – og bygge såvel vores indsats som vores holdning på et indgående kendskab til fakta. Derfor

(fortsættes på side 6)

Palæstina Nyt

September 2004

Redaktionen afsluttet den 26. august.

Palæstina Nyt udgives af Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening (DPV) og er udarbejdet af Søs Nissen (ansvarshavende) og Henning Kosack (layout).

Artikler og materiale fra nyhedsbrevet og DPV's hjemmeside (www.danpal.dk) kan frit bruges og citeres. Nyhedsbrevet bliver lagt ud på hjemmesiden kort tid efter det er udkommet, og man kan derfor nemt kopiere tekster til brug i læserbreve etc.

Dette Nyhedsbrev er trykt i 700 eksemplarer. Er man interesseret i flere eksemplarer til uddeling o.lign., kan det bestilles på 35 35 48 68. For abonnement på Nyhedsbrevet ring venligst på 35 35 48 68

Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening (DPV) har til formål at øge forståelsen for det palæstinensiske folks skæbne historisk og aktuelt. Foreningen støtter palæstinenserne krav om national selvbestemmelse. Kontingent er 150 kr årligt.

Næste nummer af Palæstina Nyt kommer i september 2004.

Dansk-Palæstinensisk
Venskabsforening
*Danish-Palestinian Friendship
Association*
c/o Elsebeth Holm,
Sødalen 15,
2820 Gentofte
Tlf/Phone : +45 35 35 48 68
giro 9 31 81 19

Hjemmeside : www.danpal.dk
E-mail : danpal@danpal.dk

Retfærdig dom fra Haag

Af Fathi El Abed

Den internationale Domstol (ICJ) i Haag, den højeste og mest neutrale juridiske myndighed i verden, afsagde fredag 9. juli dom vedrørende muren i de besatte områder. Dommen er klar og tydelig: Muren er ulovlig. Israel skal omgående stoppe byggeriet og rive den allerede byggede del af muren ned. Dommen pålægger herudover Israel »at reparere alle de skader forårsaget af murbyggeriet i de besatte områder«. Endelig opfordrer domstolen FN's generalforsamling og FN's Sikkerhedsråd til at effektuere dommen.

Men omverdenen må desværre konstatere, at Israel endnu en gang blæser på de internationale love og regler ved at afvise såvel inden som efter dommens afsigelse at rette sig efter verdenssamfundets vilje.

Ikke mindst USA's partiske rolle til fordel for Israel vil nok udmønte sig i endnu et veto i FN's Sikkerhedsråd for at forsvare sin nærmeste allierede, Israel.

Begge lande har tilsyneladende givet sig selv en ophøjelse over alle internationale love og regler.

27. oktober 2003 godkendte FN's generalforsamling resolution ES-10/13, hvor muren karakteriseres som »i uoverensstemmelse med relevante bestemmelser i den internationale lov«.

Alle EU-medlemslande godkendte FN's resolution ES-10/13. Adskillige menneskerettighedsorganisationer har betegnet apartheidmuren som en overtrædelse af internationale love. Organisationer som Amnesty International, Human Rights Watch, Det Internationale Røde Kors og ikke mindst den anerkendte israelske menneskerettighedsorganisation B'Tselem.

De menneskelige konsekvenser af muren er tydelige. Muren er direkte årsag til gentagne brud på menneskerettighederne; hundredtusinder palæstinensiske civile er udsat for restriktiv bevægelsesfrihed, begrænset adgang til marker og vandbrønde. Atter tusinder er isoleret fra arbejde, skoler og hospitaler. Tusinder af udpinte palæstinensere, bosat i isolerede enklaver som følge af muren, har været nødsaget til at forlade hus og hjem for at slå sig ned et andet sted. De politiske konsekvenser af muren er ikke mindre væsentlige. Muren indlemmer de fleste bosættelser og bosættere (alle er ulovlige ifølge international lov) i de besatte områder i Israel.

Resultatet er en de facto israelsk annektering af en større del af palæstinensisk land. Det udgør en alvorlig hindring for implementering af 'Køreplan for Fred', umuliggør en oprettelse af en levedygtig palæstinensisk stat og skader ikke mindst udsigten til varig og retfærdig fred i Mellemøsten.

Den danske regering opfordres samtidig til at arbejde aktivt for fred og for implementering af Køreplan for Fred. En retfærdig fred mellem israelere og palæstinensere er kun en mulighed uden muren.

Af Fathi El-Abed, næstformand, Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening. Kommentaren blev bragt i Politiken d. 18. juli 2004

Næstformand i DPV
Fathi El Abed

Protest- og solidaritets-arrangement 18. september 2004

Lørdag den 18. september kl. 14-16 er Boykot Israel Kampagnen arrangør af et protest- og solidaritetsarrangement ved Israels Ambassade Lundevangsvej 4, Hellerup.

Datoen er valgt fordi den falder sammen med årsdagen for massakren mod flygtningelejrene Sabra og Shatila for 22 år siden. Arrangementet mindes ofrene fra dengang og udtrykker samtidig protest mod den Israels apartheid-mur, som Den Internationale Domstol i Haag netop har kendt ulovlig.

Ved arrangementet vil der være et afvekslende program med kulturelle indslag og talere, blandt andet Pernille Frahm, formand for Dansk Palæstinensisk Venskabsforening. Aktivister vil også opføre en "mobil mur".

Protest- og solidaritetsarrangementet anbefales følgende organisationer:

Dansk El-forbund, Bryggeriarbejdernes Fagforening, LFS, SiD's Palæstina-Gruppe, Dansk Palæstinensisk Venskabsforening, Palæstina Fredsvagterne, Menneskerettighedsmarchen, 5 Million Peoples March Internationalt Forum, Demos, Enhedslisten, KPID, DKP/ML samt kunstnerne Kirsten Thorup, Bente Hansen, Erik og Sara Stinus og Savage Rose.

**Arrangør:
Boykot Israel Kampagnen
www.boykotisrael.dk**

Møde om Palæstina

**- mød tidligere politi-inspektør
Thøger Berg Nielsen
"Uden mundkurv"**

**Gladsaxe Hovedbibliotek, store sal
Mandag d. 4. oktober, 2004, kl. 19**

Thøger Berg Nielsen, Skive, fortæller om sine oplevelser under udstationering i Israel og Palæstina.

TBN har i fire år ad flere gange være udstationeret i Mellemøsten og har bl.a. arbejdet for FN med uddannelse af det palæstinensiske politi.

Alt for ofte måtte Thøger med tårer i øjnene aflevere en rapport til de israelske myndigheder om den israelske besættelsesmagts brug af vold overfor den palæstinensiske befolkning

– vel vidende, at rapporten aldrig kom videre ad kommandovejen.

Thøger Berg Nielsen arbejdede under FN's strenge tavshedspligt, men efter at være gået på efterløn har hans samvittighed tilsagt ham at tale åbent om sine oplevelser.

Arr.: Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening og SF-Gladsaxe

UNRWA chef til Danmark

Den højt placerede dansker i FN systemet er Peter Hansen, som er chef for UNRWA i Gaza.

Peter Hansen forventes til Danmark i løbet af efteråret og Venskabsforeningen vil i samarbejde med andre forsøge at arrangere et offentligt møde med ham. Se på www.danpal.dk eller tilmeld jer e-mail-service for nærmere besked om tid og sted i fald det lykkes os.

Peter Hansen har tidligere deltaget i en konference om flygtningespørgsmålet, som Venskabsforeningen arrangerede i samarbejde med bl.a. Folkekirkens Nødhjælp.

Peter Hansen

Film i Kerteminde

Den 6. september kl. 19.30 vistes i Kerteminde Kino Jørgen Flindt-Pedersens nye film om USA i skyggen af Irak-krigen. Flindt-Pedersen følger i denne film en amerikansk familie, der har mistet en søn i Irak.

På baggrund af filmen blev der lagt op til debat om USA's forvaltning af sin rolle som supermagt, herunder ikke mindst i relation til Palæstina.

I debatten deltog Jørgen Flindt-Pedersen, Pernille Frahm og Carl Pedersen, Center for Amerikanske Studier ved Københavns Universitet.

Velkommen til DPV

Har du lyst til at bidrage til foreningens virke, er du meget velkommen. Der er pt. mulighed for at deltage i aktiviteter i København og Århus. I Odense mødes aktive DPV-medlemmer i en lokal forening, som vi kan give kontakterne på. DPV holder åbne bestyrelsesmøder i København en gang om måneden og alle aktive DPV-medlemmer i Storkøbenhavn mødes her. Kontakt danpal@danpal.dk vedr. deltagelse i disse bestyrelsesmøder.

I Århus mødes medlemmer ca. 1 gang om måneden. Gruppen arrangerer primært offentlige møder og andre oplysningsarrangementer i Århus. Den har en selvstændig e-mail-service, som holder interesserede medlemmer i hele Jylland orienteret og inviterer til arrangementerne. Gruppen samarbejder bl.a. med Boykot Israel, Århus og de lokale palæstinensiske foreninger. Kontakt Iben Baadsgaard 86721139 for deltagelse i Århus afdelingen eller hvis du ønsker at modtage e-mails om Jyllandsgruppens aktiviteter.

DPV får kontor

Det ser ud til at venskabsforeningen får et kontor på Christianshavn i København fra september/oktober. Det er hos Fredsfonden, i hvis lokaler en del andre organisationer også holder til. Vi regner ikke med at der vil være fast bemanning på kontoret. I stedet håber vi på at bruge det som lager og som møde- og arbejdsrum for de aktive.

Ingen tipsmidler

Igen i år fik Venskabsforeningen afslag på en ansøgning til tipsmidlerne. Vi har i en årrække søgt fonden til almenyttige formål, men ikke fået midler siden de n borgerlige regering kom til magten. Til gengæld har vi fået tipsmidler fra en anden fond, hvor bevillingerne ikke besluttes politisk.

Palæstina Nyt/E-mail-service

Venskabsforeningens medlemsblad "Palæstina Nyt" udkommer 4 gange om året. Vi opfordrer medlemmer, der ønsker oplysninger om møder, film mv. mere jævnligt til at tilmelde sig foreningens e-mail-service. Tilmelding sker til foreningens e-mail på danpal@danpal.dk. Yderligere oplysninger om foreningens virke kan fås ved at få tilsendt referater fra bestyrelsesmøder. Kontakt i så fald formand Pernille Frahm på sfpefr@ft.dk eller foreningen på danpal@danpal.dk

Fejl i E-mail-servicen

I foråret og sommeren har vi ikke kunne sende et stort antal e-mails med information om møder og arrangementer vedr. Israel/Palæstina. Det skyldes tekniske problemer, idet det ikke er lykkedes for os at kopiere adressekartotek fra en maskine til en anden. Så snart foreningen har fået kontakt til en microsoft Outlook ekspert, håber vi, at der igen vil komme flere beskeder til medlemmerne via e-mail-servicen. Medlemmer der har ændret deres e-mail-adresse, kan i mellemtiden oplyse os den nye adresse på danpal@danpal.dk

Kvindeprojekt får ekstra bevilling

På grund af en forsinket opstart af Venskabsforeningen (DPV) og PARC's fælles kvindeprojekt i Palæstina, fik DPV opbrugt lønmidlerne til vores koordinator før selve projektet er afsluttet. Før sommeren søgte DPV derfor Danida om lov til at bruge kr. 33.000,00 af "budgetmargin" (også kaldet posten til uforudsete udgifter) til dette formål. I slutningen af juni meddelte Danida, at vi kunne bruge de 33.000 kr. til en fortsat aflønning af projektets koordinator frem til projektets afslutning

Oversætter søges

Både Palæstina Nyt og hjemmesiden www.danpal.dk kunne godt bruge flere frivillige hjælpere til at oversætte fra engelsk til dansk eller til at skrive referater af engelske tekster. Opgaverne kræver at man er vant til at bruge PC, internet og sende e-mails, foruden rimelige dansk/engelsk kundskaber.

DPV og filmen "Muren"

Erik Skibsted og Jørgen Flindt Pedersen producerede sammen den gode 30 min. film om Muren, som både er blevet vist i dansk TV og sendt ud til landets skoler, gymnasier, højskoler mv. i 2004. Producenterne ønskede herefter at filmen skulle oversættes til flere sprog og søgte midler til oversættelse hos blandt andre Venskabsforeningen. DPV bevilgede 10.000 kr. i støtte til projektet og får som tak et antal kopier af filmen til brug i udlandet og herhjemme.

Godt 600 medlemmer i DPV

Venskabsforeningen har pr. 15. august 589 medlemmer landet over. Siden generalforsamlingen i foråret har vi fået godt 30 nye medlemmer. Vi byder de mange nye velkommen til foreningen og håber I vil blive tilfredse med medlemskabet.

Meretz i Danmark

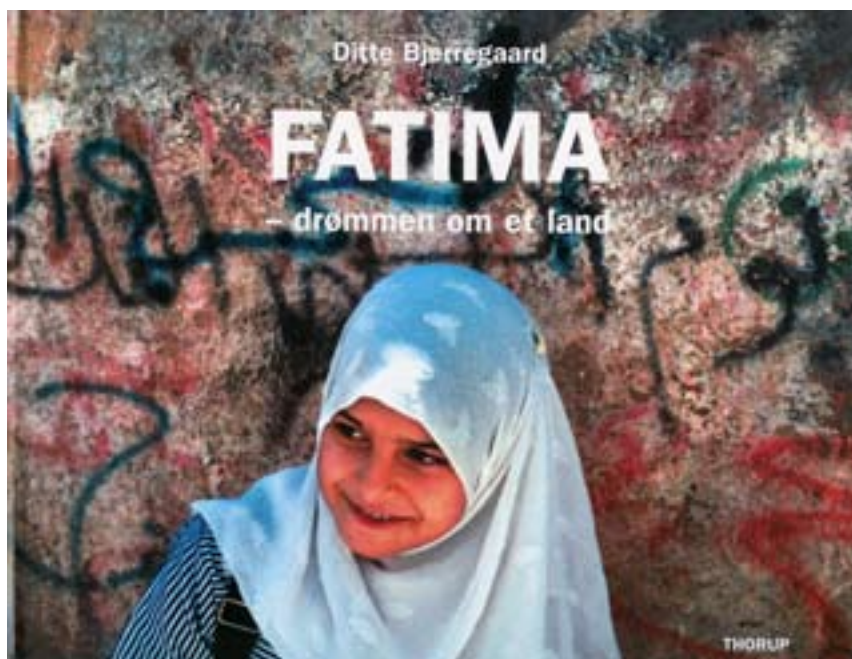
New Outlook fik i slutningen af august besøg af den internationale sekretær fra det israelske parti. Sheva Friedmann mødte danske politikere og DPV's formand Pernille Frahm.

www.electronicintifada.net

DPV får restoplæg af bog

Thorups forlag udgav for et par år siden børnebogen ”Drømmen om et land, Fatima”, der handler om en palæstinensisk piges dagligliv i en flygtningelejr i Betlehem. Bogene er rigt illustreret med fotos fra Fatimas liv, og det er fotografen Ditte Bjerregaard, der har fulgt pigens og skrevet bogen. Bogen, der er beregnet til undervisningsbrug, blev desværre ikke udsolgt, men Thorups forlag har været så venlige at give Venskabsforeningen restoplægget. DPV vil sælge bogen ved boder og via hjemmesiden mv. så snart vi har fået hentet den fra lageret. Skolelærere og andre der evt. ønsker klassesæt, kan kontakte foreningen på danpal@danpal.dk

BOYKOT NYT

Ingen grund til at tøve

Pressemeddelelse fra Boykot Israel Kamapagnen, København 12. august 2004

Der er ingen grund til at tøve - Boykot og sanktioner nu

Boykot Israel Kamapagnen kræver konkret dansk handlingsplan for sanktioner mod Israel

Den nyligt afsagte kendelse fra Den Internationale Domstol i Haag bekræfter, at der mere end nogensinde er brug for at forstærke presset for international boykot og konkrete mærkbare sanktioner mod det israelske styre.

Skal Haag-dommens moralske fordømmelse af Israel få betydning i praksis, kan det kun ske gennem dette pres, mener Boykot Israel Kamapagnen. Den Internationale Domstol i Haag var klokkeklar i sin dom: Apartheid-muren er ulovlig. Den krænker folkeretten og palæstinenserne menneskerettigheder. Den skal rives ned. Og de skadeslidte skal tilkendes erstatning.

Siden har FN's generalforsamling opfordret til konkret handling mod Israel.

Et overvældende flertal (150 lande mod 6) vedtog den 21. juli ikke blot at Israel skal efterleve dommen. De appellerede desuden til alle FN's medlemslande om at overholde dommen: Intet land må anerkende Israels ulovligheder eller yde bistand til at de kan fortsætte, hedder det i resolutionen.

Det er på høje tid at erstatte ord med handling. Også i Danmark. Boykot Israel Kamapagnen kræver:

- Folketinget må pålægge regeringen at arbejde for at EU opsiger sin associeringsaftale med Israel. Aftalen favoriserer Israel og er med til at muliggøre mur-byggeriet. FN's Generalforsamling har nu fastslået, at det er i strid med folkeretten og at al støtte hertil må ophøre.
- Folketinget må pålægge regeringen at udarbejde en detaljeret handlingsplan for, hvordan Danmark kan gennemføre mærkbare sanktioner mod Israel. Som et første skridt kræver vi stop

for erhvervs- og handelsdelegationer, lukning af den direkte flyrute mellem København og Tel Aviv, forbud mod import af israelske varer samt stop for statslig støtte til sports- og kultursamkvem med Israel.

(forsat fra side 1)

bidrager jeg også meget gerne med et bud på Socialdemokratiets indstilling til mulighederne for at påvirke udviklingen positivt. Som udenrigsminister var det et af de spørgsmål, jeg engagerede mig stærkt i. Efter regeringsskiftet foretog jeg en længere studierejse til de berørte områder og fik dermed et helt konkret personligt indblik i konflikten.

Som formand for Socialdemokratiet har jeg ikke længere lejlighed til følge begivenhederne så tæt som tidligere. Men mit engagement og partiets holdning er der ikke lavet om på. Jeg vil i det følgende forholde mig direkte til de udmærkede spørgsmål, som redaktionen har stillet både regering og opposition.

1) Hvilke værktøjer mener regering og opposition er nødvendige at tage i anvendelse overfor den fastlåste konflikt?

Konflikten mellem Israel og Palæstina er i sjælden grad resistent over verdenssamfundets sædvanlige politiske værktøjer. Når man tænker på, at der rent faktisk foreligger en række vedtagne resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, som stiller ganske præcise krav til konfliktens parter, uden at det har haft den store indflydelse på begivenhedernes gang, så er det klart, at netop spørgsmålet om politiske værktøjer er helt centralt.

Spørgsmålet om valg af politiske værktøjer kan kun besvares på baggrund af et realistisk blik på de politiske vilkår i regionen. Først og fremmest må det erkendes, at USA også i denne sammenhæng den eneste tilstedeværende supermagt. Ingen anden spiller i verdenssamfundet har samme mulighed for at påvirke Sharon-regeringen. Det betyder at positiv medvirken fra USA er en nødvendig forudsætning for fremskridt mod fred. Men ikke, at Danmark og EU er magtesløse. Tværtimod har vi gode muligheder for at gøre en forskel. Ikke mindst indirekte, gennem vores påvirkning af USA, men naturligvis også direkte overfor konfliktens parter, samt i multilaterale fora – først og fremmest FN. Disse muligheder skal vi udnytte maksimalt, som jeg vil prøve at redegøre for i det følgende.

Et andet grundvilkår gælder de stridende

parters særtræk. For palæstinenserne vedkommende er der ingen tvivl om, at der kan rejses berettiget kritik af selvstyremyndighederne. Der er brug for opgør med korrupsion og magtmisbrug, hvis en fremtidig palæstinensisk stat skal fungere stabilt og fredeligt. Ligeledes er Arafats tvetydighed overfor palæstinensiske voldshandlinger ikke just tillidsvækkende.

Men det er under den nuværende besættelse og indespærring næsten umuligt for moderate selvstyrekræfter at få kontrol over udviklingen.

Det er helt centralt for fredsbestræbelserne at skabe en operativ forhandlingspartner på palæstinensisk side. Men ingen ledelse kan få albuerum til at forhandle, hvis ikke det palæstinensiske folk adgang til blot de mest basale livsforhold og giver et vist perspektiv for udvikling af den sønderslåede økonomi i selvstyreområderne. Sharons kampagne mod Arafat og selvstyret har i realiteten kun haft én sikker effekt: At Hamas og Islamisk Jihad både folkeligt og organisatorisk vandt frem i takt med svækkelsen af mere moderate palæstinensiske kræfter. Det er derfor helt centralt, at EU bidrager kraftigt til at opretholde i det palæstinensiske selvstyre og sikre et udviklingsperspektiv for den palæstinensiske civilbefolkning. Et sådant engagement er på ingen måder uforeneligt med kontante krav om reform og forbedring til selvstyremyndighederne i almindelighed og Arafat i særdeleshed.

For Israels vedkommende må der holdes fast i, at vi forholder os til et åbent og demokratisk samfund med en helt særlig historisk baggrund. Udgangspunktet må være en dyb respekt for det jødiske folks historiske lidelser, samt en klar anerkendelse af Israels ret til sikkerhed bag anerkendte grænser. Danmark og Europa har traditionelt haft et nært og venskabeligt forhold til den israelske stat. Vi skal også fremover tilbyde moderate og fredeligt sindede israelske regeringer et tæt partnerskab. Men som jeg skal vende tilbage til nedenfor, må dette udgangspunkt imidlertid ikke stille sig i vejen for en saglig kritik af uacceptabel israelsk fremfærd i konflikten. Og selv i en situation hvor den israelske regering synes forholdsvis upåvirkelig, er der

ingen tvivl om, at der lyttes til reaktioner fra verdenssamfundet i store dele af det israelske civilsamfund, som rummer et meget bredt spektrum af holdninger til konflikten.

2) Hvor langt vil man gå for at presse konfliktens parter til forhandlingsbordet?

Netop dette spørgsmål har stået i centrum for megen dansk debat om konflikten mellem Israel og Palæstina. På trods af bred folkelig opbakning, blev jeg som udenrigsminister fra højre side af det politiske spektrum skarpt kritiseret for mine kommentarer til Sharons aggressive fremfærd overfor palæstinenserne.

Bag denne kritik lå udover tilsyneladende en antagelse om, at der måtte være grænser for, hvor ligefremt man ytrer sig i denne konflikt. Ingen kunne således være i tvivl om de fakta jeg reagerede på. De blev til overflod dokumenteret af en række uafhængige organisationer og iagttagere. Kritikken gik i stedet på, at man med en skarp tone overfor Sharon indirekte bidrog til at legitimere palæstinensisk terror – eller udviste manglende respekt for det jødiske folks historiske lidelser.

Intet kunne imidlertid være mere forkert. Tværtimod er det klart, at hvis man allerede i udgangspunktet underkaster sig denne form for selvcensur, så er muligheden for at presse konfliktens parter til forhandlingsbordet ikke-eksisterende. Det er helt centralt, at det internationale samfund hele tiden forholder sig seriøst og responsivt til begge konfliktens parter. Konflikten bliver først totalt immun overfor dialog og eksternt pres, hvis parterne oplever, at verdenssamfundets reaktioner er fuldt automatiserede.

Derfor er det mit synspunkt, at vi på et sagligt grundlag skal gå meget langt i vores pres på konfliktens parter. På begge sider af konflikten findes kræfter, som konstant søger anledning til at afspore enhver tilløb til fred. Det må verdenssamfundets indsats tage højde for. Det daglige pres for overhovedet at sikre parternes deltagelse i en fortsat fredsproces, må derfor hele tiden kombineres med forsøg på at fremme kreative nybrud, der bryder dødvandet, åbner

mulighed for nye kompromiser og sætter defensive synspunkter under pres.

3) I hvor høj grad vil EU og Danmark underordne sig amerikansk passivitet i forhold til den fortsatte besættelse af palæstinensiske områder?

Det er mit klare udgangspunkt, at hverken Danmark eller EU på nogen måde skal underordne sig Bush-administrationens opfattelse af konflikten i Mellemøsten. Det er ikke os, men den nuværende amerikanske administration, der har anlagt en ekstremt ensidig linie i denne konflikt.

Jeg finder det desuden helt misforstået, når det til tider i debatten hævdes, at vi med betingelsesløs opbakning til den amerikanske linie skulle øge vores muligheder for at ændre den. Eller når man lægger til grund, at den amerikanske opfattelse er konstant, uforanderlig og dybest set udtryk for en rationel forvaltning af USA's interesser.

Tværtimod må man forstå, at linien i amerikansk udenrigspolitik er udtryk for et politisk valg, der træffes på et demokratisk grundlag. Før Bush spillede Clinton en helt anderledes konstruktiv rolle i verdenssamfundet inklusiv Mellemøsten. Der er næppe tvivl om, at vi med Al Gore som amerikansk præsident havde set en ganske anden anvendelse af USA's umådelige indflydelse på den israelske regering.

Samtidig må man forstå, at USA er et åbent, pluralistisk og påvirkeligt samfund. En meget stor del af den amerikanske opinion deler europæiske synspunkter for så vidt angår USA's nuværende udenrigspolitik. I Europa må vi derfor stå sammen om at yde USA både medspil og modspil både i den generelle udenrigspolitik og når det gælder Mellemøsten.

4) Kan økonomiske sanktioner blive nødvendige for at bringe den israelske besættelse til ophør?

Økonomiske sanktioner var i tilfældet Sydafrika et meget virksomt middel, som medvirkede til at skabe et af de mest opmuntrende fremskridt i moderne politisk historie i form af apartheid-sty-

rets fald, samt indførelsen af demokrati og frihed for landets sorte befolkningsflertal. Ikke mindst derfor diskuteres muligheden for brug af økonomiske sanktioner jævnlige i forbindelse med andre tilsvarende ondartede politiske konflikter.

Det er fuldt ud forståeligt og helt berettiget. Allerede tidligt pegede Socialdemokratiet imidlertid på ulempen ved denne tilgang: Hvis vi begrænser vores diskussion af mulighederne for at bekæmpe overtrædelser af menneskerettighederne og trusler mod fred og sikkerhed til et spørgsmål om økonomiske sanktioner, så har vi afskåret os selv fra en lang række alternative muligheder allerede i udgangspunktet.

Der er bestemt situationer, som berettiger anvendelsen af dette virkemiddel. I tilfældet Sydafrika var der ingen tvivl – i det mindste ikke for Socialdemokratiet. Omvendt er der andre tilfælde, som f.eks. Kina, hvor det er helt omsonst at begive ud i sit sådant forehavende – samtidig med at behovet for en aktiv indsats under andre former er indlysende.

Når det gælder den nuværende situation i Israel har jeg meget svært ved at se nytten af generelle økonomiske sanktioner. EU skal imidlertid benytte sig af aktivt af sin toldassocieringsaftale med Israel, som rummer mulighed for at stille krav til menneskerettighederne. Men kun USA kan realistisk set påvirke Israel med virkeligt tunge økonomiske virkemidler. Vi bør tilskynde USA til at anvende også denne mulighed konsekvent. Økonomiske sanktioner i mere klassisk forstand ser jeg ingen mulighed for at samle verdenssamfundet om. Og rent økonomisk er der ingen tvivl om, at andre aktører straks ville neutralisere virkningen af ensidige europæiske sanktioner.

Tilbage ville stå det politiske signal. Det ville næppe have en konstruktiv virkning. Tværtimod ville man fra israelsk hold hermed se sig bekræftet i, at den stærke kritik fra EU bygger på, at vi ganske enkelt har valgt side i konflikten. Enhver mulighed for dialog ville herefter være afskåret – for en periode måske også med USA. Muligheden for

europæisk tilstedeværelse i konfliktens brændpunkter ville blive yderligere vanskeliggjort – måske helt udelukket. Det ville heller ikke den palæstinensiske part i konflikten være tjent med.

5) Er terrorisme kun et spørgsmål om palæstinensiske selvmordsaktioner? Eller handler den også om statslige overgreb på civilbefolkningen?

Rent sprogligt har vi vænnet os til at betegnelsen "terror" sædvanligvis forbindes med en særligt afskyelig type voldshandlinger fra andre aktører end stater. Jeg gjorde imidlertid allerede som udenrigsminister min stilling til dette spørgsmål klar: Jeg finder det meningsløst at gradbøje de palæstinensiske terroraktioner – som jeg fordømmer på det skarpeste – og de værste eksempler på israelernes fremfærd: Vilkårlige nedslag af missiler fra Apachehelikoptere og granater fra tanks i tæt befolkede områder. Målrettede likvideringer. Kampvogne, der kvaser sig gennem flygtningelejre. Mennesker, der spærres inde i deres huse i dagevis uden vand og el. Sårede, der forbløder, fordi ambulancer og læger nægtes adgang. Ambulancer og mandskab, der beskydes og smadres.

Sådanne overgreb har Sharon betjent sig af med en koldblodighed, som desværre fuldt ud måler sig med indstillingen hos de fundamentalistiske palæstinensiske grupperinger, der gennemfører bølger af terrorangreb mod uskyldige israelere. Vores kritik skal derfor rettes begge veje. Det forhold, at den ene part i konflikten er en anerkendt og demokratisk stat med ret til sikkerhed bag egne grænser, undskylder på ingen måde de beskrevne voldshandlinger. Tværtimod lever vi i et internationalt samfund, hvor staternes rettigheder modsvares af pligter. Derfor er heller ikke retten til selvforsvar uindskrænket. Den modsvares af en pligt til at respektere international ret – herunder menneskerettighederne.

6) Hvordan ser I på Geneve-planen?

Jeg ser yderst positivt på det modige og konstruktive initiativ, der førte til lanceringen af den såkaldte "Geneve-plan". Planen giver konstruktive og detaljerede bud på løsningen af alle de helt centrale og umådeligt vanskelige problemer,
(Fortsættes på side 8)

(fortsat fra side 7)

som man ikke kommer udenom, hvis det nogensinde skal lykkes at nå frem til en varig fredsløsning: Jerusalems deling, flygtninges ret til tilbagevending, helligdommene, afgrænsning af en palæstinensisk stat, bosættelserne o.s.v.

Jeg er helt uenig med de røster, der har anført, at Geneve-initiativet skulle være i modstrid med den såkaldte ”køreplan for fred”. Med al respekt for køreplanen, som var et nyttigt og nødvendigt initiativ, så tyder intet på, at den tilstrækkeligt præcist viser hele vejen til fred – og da slet ikke på, at den i sig selv bevæger parterne hurtigt og direkte frem mod målet. Sagen er jo, at både Sharon og de ekstremistiske grupperinger blandt palæstinenserne hele tiden har kunnet bremse køreplanen med nye voldshandlinger, der igen sætter gang i den endeløse spiral af gengældelse. I ly af den fastlåste situation har Sharon samtidig kunnet fortsætte opførelsen af det ”sikkerhedshegn”, der indebærer en annektering af op mod halvdelen af Vestbredden.

Derfor er det et helt nødvendigt perspektiv, der nu tegnes med Geneve-planen. Der lægges der nyt pres på begge konfliktens parter. Og er ikke nogen modsætning mellem køreplanen og det endemål, der nu i Geneve-planen er beskrevet bedre og mere detaljeret, end vi har set tidligere. Faktisk er det svært at se noget andet kompromis end dét, der er tegnet her.

Jeg har da også med interesse noteret mig reaktionerne på Geneve-initiativet. Det var forventeligt, at både Sharon og yderligtgående kræfter blandt palæstinenserne ville protestere. Mere overraskende er det, at USA's udenrigsminister Colin Powell synes at bakke initiativet op.

Selvom USA's tilsyneladende positive indstilling naturligvis vil vække mistro blandt mange palæstinensere, så kommer man ikke udenom, at der med USA's tilslutning tilvejebringes en nødvendig forudsætning for fremskridt. Om de positive signaler omsættes til aktivt pres fra Bush på Sharon – og dermed i en proces, hvor

Regnbuen mellem Rafah og Ramallah

Regnbuen symboliserer at alle verdens mennesker skal leve sammen uanset farve. Skolebørn i Ramallah holdt deres egen regnbuefest i solidaritet med børnene i Rafah.

Da den israelske offensiv i Rafah (Operation Rainbow) var på sit højeste i maj 2004, skulle der holdes en fest på en af de private skole i Ramallah. Det var en fest for børn og forældre og børnene skulle vise hvad de havde udrettet af tegninger, sange mv. i løbet af året Da arrangementet startede var der en del forældre, der protesterede og mente at man skulle gå hjem i solidaritet med ofrene i Rafah, men skolens inspektør nægtede. Hun gik på talerstolen og forklarede, at Israel ikke skulle have fornøjelsen af også at ødelægge denne aften for flere af Palæstinas børn. Israel

skulle heller ikke have lov til at monopolisere Regnbuen. Regnbuen symboliserer netop at alle verdens mennesker skal leve sammen uanset farve og i stedet for at gå hjem, burde arrangementet tænke på den regnbue som denne aften gik i solidaritet mellem Ramallah og Rafah. Forældrene accepterede logikken og der blev holdt 2 minutters stilhed for ofrene. Mindst 40 palæstinensere blev dræbt i under offensiven i Rafah, og hundreder gjort hjemløse.

Refereret fra juni nummeret af et turistblad i de besatte områder.

I 1948, 1973 og 2004

Under den israelske offensiv i Rafah i maj, mistede familien Hassan deres hus for 3. gang. Første gang var i 1948.

IRafah gik en stor del af skolebørnene tidligt på ferie i år, fordi deres skoler skulle bruges til at huse de mange hjemløse, der mistede deres huse under den såkaldte Operation Regnbue. På en af skolerne i et klasseværelse bor nu familien Hassan, som er en husstand med 35 personer. Bedstefar og bedstemor er flygtninge fra 1948, men også såkaldte interne flygtninge i Gaza for anden gang.

Mellem 1948 og 1973 boede familien i flygtningelejren Shabura i det sydlige Gaza. Da Sharon blev chef for den israelske hær i 1973 indledte han en blodig offensiv i Gaza, og under denne offensiv blev store dele af lejren Shabura jævnet med jorden. Familien Hassans hus blev jævnet og de blev efterfølgende genhuset

af Israel i et nybygget boligkvarter kaldet Brazil i Rafah.

Det er netop Brazil som Sharon i disse år gradvist jævner med jorden, da det ligger tæt på grænsen til Egypten og dermed ligger i vejen for en israelsk selvbestaltet sikkerhedszone. Under offensiven i maj mistede familien Hassan derfor deres hus for 3. gang, da israelske bulldozere uden varsel begyndte at rive huset ned. I dag vil de gerne have deres hus i Brazil tilbage og de henviser til at de har en lejekontrakt på 99 år.

Familien fortalte historien til Søs Nissen under et besøg i Gaza i slutningen af maj 2004.

Geneve-planen reelt kommer i spil, er mere tvivlsomt. De hidtidige erfaringer er ikke opløftende,-- og det er valgår i USA.

Fra Danmark og EU's side må vi i det mindste gøre vort. Og jeg vil gerne slutte med kraftig opfordring til regeringen

om at leve op til sit ansvar i denne sammenhæng. Vi skulle meget nødig se flere eksempler på statsministerens Bush-inspirerede afstikkere fra fælles EU-holdninger til konflikten. Nu er der måske mere end nogensinde i stedet brug for europæisk sammenhold og initiativ.

Sharons planer for Gaza

E□

tillid til at de palæstinensiske selvstyremyndigheder kan regere området..

I marts 2004 lancerede Sharon sin plan om tilbagetrækning fra Gaza. Det viste sig snart, at tilbagetrækningen var kædet sammen med planer om annektering af store dele af Vestbredden og derfor ikke skal ses isoleret. D. 15. april blev det klart, at Bush-regeringen havde givet Sharons planer for områderne sin fulde støtte og planerne har derfor gode chancer for at blive til virkelighed.

Da en tilbagetrækning dermed indebærer store politiske, territoriale samt menneskelige tab for palæstinenserne, er det med blandede følelser, at Gaza's befolkning ser frem til en evt. tilbagetrækning. Selvom de gerne vil af med israelerne er prisen høj for palæstinenserne, mens de ser at Israel tværtom kun opnår fordele på alle fronter. Israel slipper af med Gaza, der i forvejen ikke har deres interesse, de får international goodwill som de fredsvillige, og de får markante resultater i form af dele af Vestbredden og international godkendelse af deres afvisning af flygtningenes ret til hjemvenden.

En fælde

Mange i Gaza ser tilbagetrækningen som en politisk fælde. Som situationen er indenrigspolitisk og sikkerhedsmæssigt internt i det palæstinensiske samfund i Gaza, er det ikke sandsynligt at de palæstinensiske myndigheder vil være i stand til at regere området under ordnede forhold. Det sandsynlige scenario er alvorlige interne magtkampe mellem forskellige sikkerhedsstyrker og magtgrupper i Gaza foruden fortsat udbredt korrupsion og mismanagement. Alt dette vil hurtigt føre til lovløshed, kaos og anarki, voldelige sammenstød mellem klaner, militser, partier mv. Israel vil dermed med lethed kunne sige, at palæstinenserne endnu engang ikke viser sig i stand til at administrere deres egne affærer og opbygge deres samfund, og Israel vil bruge Gaza-eksemplet som et argument for deres fortsatte tilstedeværelse på Vestbredden. Denne udvikling så man ligeledes under

Oslo-processen, hvor det til en hvis grad lykkedes Israel at fremstille den palæstinensiske korrupsion og mismanagement, som den vigtigste årsag til fredsprocessens sammenbrud.

Palæstinenserne i Gaza er ikke interesserede i at Egypten - efter den nylige aftale med USA og Israel maj 2004 - påtager sig dele af ansvaret for sikkerhedssituationen og sender politi- og/eller militær til Gaza. Også selvom Egypten har afvist at sende større antal tropper til Gaza, men indvilget i kun at sende topfolk, der skal rådgive og træne de palæstinensiske styrker. Ifølge palæstinenserne er det egyptiske politi/militær bl.a. kendt for udbredt brug af tortur, og vurderingen er, at egypterne vil stå for en endnu hårdere linie end gazanerne hidtil har set fra de palæstinensiske myndigheder. Der vil med andre ord højst sandsynligvis ske flere og grovere overtrædelser af basale menneskerettigheder i Gaza.

Samlet set imødeses israelsk tilbagetrækning derfor med blandede følelser i Gaza. Alle forventer voldsom stigning i antallet af menneskeretskrænkelser, og mere vold på alle niveauer i det palæstinensiske samfund. Flere peger derfor på muligheden af en international tilstedeværelse i Gaza i en overgangsperiode på mindst 5 år. Denne tilstedeværelse skal være af samme kaliber som FN's tilstedeværelse i Øst Timor og evt. FN myndigheder skal dermed både være ansvarlig for sikkerhed og administration af samfundet. Ifølge taxachaufføren til Eretz-checkpointet er den bedste løsning at Israel igen påtager sig det fulde ansvar for Gaza, da den israelske besættelse for 1987 bød gazanerne langt bedre vilkår end både de palæstinensiske myndigheder og egypterne.

Den interne politiske situation i Gaza

Med eller uden egyptisk tilstedeværelse ser det ud til, at de nu ca- 7-9 forskellige palæstinensiske sikkerheds styrker skal samles i 2-3 større sikkerheds- og poli-

tistyrker. Dette skyldes (MÅSKE) krav fra det internationale samfund, der ikke længere vil betale lønninger til et ineffektivt sikkerhedsapparat, der ikke er i stand til at forhindre angreb på Israel. Den fremtidige sammenlægning af styrkerne medfører allerede nu mærkbare interne kampe mellem sikkerhedsstyrkerne i Gaza, dels i form af tilfælde af voldelige sammenstød mellem dele af styrkerne, dels i form af forskellige former for positionering og magtdemonstrationer (som da en gruppe fra en af sikkerhedsstyrkerne besøgte chefen for politiet og dyppede hans hoved i et toilet...)

Siden starten på den 2. intifada har de palæstinensiske sikkerhedsstyrker, som er ansvarlige for efterretningsaktiviteter og relationen til Israel, ikke været i stand til at udføre deres "normale" opgaver. Disse styrker havde i midten af 1990'erne bl.a. til opgave at stoppe fortsatte palæstinensiske angreb mod Israel, og styrkerne var derfor udfarende mod de oppositionelle grupperinger Hamas, islamisk jihad, PFLP m.fl. Som følge af den palæstinensiske befolknings opbakning til den 2. intifada, israelske angreb på de palæstinensiske myndigheders bygninger, fængsler mv. samt generel manglende legitimitet for styrkerne, er det i dag stort set umuligt for sikkerhedsstyrkerne at arrestere oppositionelle palæstinensere, hvad enten de udfører militante eller politiske aktiviteter. Dette betyder, at der i dag er et fåtal af politiske fanger i de palæstinensiske fængsler. I Gaza siges der ikke at være nogen (eller højst 4), mens der fortsat er et antal "statslige politiske sikkerhedsfanger" i Jerico efter aftale mellem PA, Israel og USA.

Søs Nissen

Israelske bekymringer

Det venstreorienterede israelske dagblad Haaretz bragte d. 9. august en leder med titlen "Putting a stop to checkpoint cruelty". I lederens indledning stod følgende: "De fleste af disse midlertidige vejspærringer i områderne må fjernes. Pointen ved checkpoints er at mindske terror. Den eksisterende situation, hvor disse checkpoints også medvirker til at ødelægge soldaternes moral (their character), kan ikke accepteres".

Klippet fra Haaretz d.9.8.2004.

Vanunu fortsætter i "hus-arrest"

Israels højesteret afviste d. 26. juli en appel fra Mordechai Vanunu om at få lov til at rejse ud af landet. Vanunu, der i april afsluttede en fængselsdom på 18 år, som han fik for at have fortalt den britiske avis The Sunday Times om sit arbejde på atom anlægget i Dimona, udgør stadig en trussel for Israels sikkerhed, hedder det i rettens afvisning af appellen.

Klippet fra Reuters/Fyns Stifttidende d. 27. juli 2004.

Familier splittet af diskriminerende politik

I slutningen af juli vedtog det israelske parlament, Knesset, at forlænge en lov, der stiller skrappe restriktioner i vejen for familiesammenføring mellem israelske arabere og palæstinensere fra de besatte områder. Loven forhindrer israelske statsborgere i at forenes med deres ægtefælle, hvis ægtefællen er palæstinenser fra De Besatte Områder.

Israelsk lovgivning nægter tusinder af palæstinensere retten til at bo sammen med deres familie. Amnesty International opfordrer i en ny rapport Israel til at annullere loven, som diskriminerer palæstinensere fra Vestbredden og Gaza, der er gift med palæstinensiske borgere i Israel og Jerusalem.

Den 31. juli 2003 vedtog det israelske parlament en ny lov, som forhindrer israelske statsborgere i at forenes med deres ægtefælle, hvis ægtefællen er palæstinenser fra De Besatte Områder. Loven om statsborgerskab og adgang til Israel diskriminerer eksplicit palæstinensere fra Vestbredden og Gaza, palæstinensere bosiddende i Jerusalem, samt de 20% af befolkningen i Israel, der er palæstinensere med israelsk statsborgerskab.

"Den israelske lov om statsborgerskab og adgang til Israel institutionaliserer diskrimination og strider imod menneskerettighederne og international humanitær lovgivning," fastslår Amnesty International.

Den israelske regering har retfærdiggjort loven med hensynet til sikkerheden, og har anført, at målet med loven er at reducere truslen om palæstinensiske angreb i Israel. Imidlertid har israelske ministre og officielle repræsentanter gentagne gange beskrevet det procentvise antal palæstinensiske borgere i Israel som en "demografisk trussel" og en trussel mod statens jødiske karakter. Dette antyder, at loven er en del af en langsigtet politik med det formål at begrænse antallet af palæstinensere med ret til at bo i Israel og Østjerusalem.

Skiftende israelske regeringer har gjort familielivet svært for mange palæstinensiske borgere. Tusinder af palæstinensere fra Vestbredden og Gaza har i årevis levet illegalt med deres ægtefælle i Israel og Østjerusalem, uden nogen sygeforsikring eller anden form for social retfærdighed og i evig frygt for udvisning.

Refereret fra pressemeddelelse fra Amnesty International 13.juli og Information d. 23. juli 2004.

INTERNATIONALT

Ingen svindel med EU-midler

EU-kommissionen noterer sig med tilfredshed, at der ikke er fundet beviser for svindel med EU's bistandsmidler til Det Palæstinensiske Selvstyre.

En talsmand fra kommissionen siger endvidere, at "det understøtter, hvad vi hele tiden har sagt". Det er EU's svindel efterforskningsenhed, kendt under forbogstaverne Olaf, som i en foreløbig rapport har afvist, at der findes beviser for svindel, herunder at EU-støtte skulle være kanaliseret videre til terrorister. Olaf understregede imidlertid, at efter-

forskningen endnu ikke er afsluttet. Olaf gik ind i sagen 6. februar 2003 efter rapporter om, at der ikke førtes ordentlig kontrol med EU's støtte, og at en del af pengene var blevet brugt til at finansiere terrorisme.

Refereret fra DR online nyheder 12.8.2004.

Godt Sagt

Erfaringer har vist, at hvis individuelle forbrydere undgår straf, vil disse og andre begå forbrydelser igen i vished om at de er sikret straffrihed. Det samme gælder for stater. Hvis de undslipper at stilles til ansvar for deres gerninger af det internationale samfund, vil deres ledere ikke se nogen grund til at statens institutioner skal respektere menneskerettighederne.

Amnesty International Annual Report 1996 "Seeking Justice and Accountability", p. 53.

Fangerne sultestrejker

En større gruppe af de af de godt 8000 palæstinensiske fanger i de israelske fængsler startede i midten af august en sultestrejke i protest mod forholdene i fængslerne.

Fangerne protesterer bl.a. over overfyldte celler, manglede adgang til medicinsk behandling, nægtelse af familiebesøg mv. Mange af fangerne har ikke haft besøg af deres pårørende i mere end et år, fordi de – i strid med gældende humanitær lovgivning – er overført til fængsler i Israel, hvor deres familiemedlemmer ikke må komme. Fanger, der har

valgt palæstinensiske advokater fra Vestbredden eller Gaza har heller ikke mulighed for at mødes med deres forsvarere af samme grund. Omkring 750 af fangerne er såkaldte administrative fanger dvs. fanger, der ikke har modtaget en dom ved de israelske militære domstole.

Refereret fra www.palestinemonitor.org

Israelske fængselsmyndigheder

De israelske fængselsmyndigheder er ikke interesserede i at gøre hverdagen i fængslerne tålelig. Tværtom.

En pressemeddelelse, hvor de israelske myndigheder inviterede den internationale presse på ”fængselsstour” i slutningen af juni, skrev myndighederne bl.a.: ”Terroristerne udnytter de humane forhold i fængslerne til at planlægge terrorist-angreb både i og uden for fængslerne.” (Infoprod.22.6.2004). Som reaktion på fangernes sultestrejke, der startede d. 15.8. refererede israelsk

presse, at fængselsmyndighederne var begyndt at grille kød i fængselsgården for at styrke appetitten hos fangerne. Myndighederne havde desuden ransaget cellerne og konfiskeret lagre af salt samt TV, radioer, mobiltelefoner mv.

Refereret fra Haaretz d. 16.8.2004 og fra Politiken d.17.8.2004

En Apartheid-praksis

For første gang har en af de mere etablerede israelske menneskerettighedsorganisationer brugt analogien til de sydafrikanske apartheid-love.

I deres seneste rapport om færdslen på Vestbredden (The Forbidden Road-regime in the West Bank – An Apartheid Practice) skriver B’Tselem, at der i praksis eksisterer et apartheid-lignende system i områderne, idet Israel lægger restriktioner for den palæstinensiske færdsel på omkring 700 km vej på Vestbredden.

På nogle veje kan palæstinenserne slet ikke færdes, mens færdslen er begrænset i visse perioder på andre veje. Færdslen på alle disse veje er altid mulig for israelere og bosættere. Den israelske praksis er ikke nedfældet i nogen love eller bekendtgørelser af hensyn til Israels omdømme. Ifølge B’Tselem er den ikke desto mindre effektiv i praksis.

Se rapporten på www.btselem.org

KULTUR

Rim Banna i Danmark

Den palæstinensiske sanger Rim Banna og hendes mand Leonid Alexienko gav koncert i Gellerup kirke den 1. august. Rim Banna har tidligere gæstet Danmark og på foranledning af Venskabsforeningen givet koncert i København. Denne gang fik Århus glæde af hendes talent. Rims stemme lød meget smuk og klar i det smukke kirkerum, og publikum fik en god oplevelse med hjem. DPV’s medlemmer i Jylland vil arbejde på at arrangere en ny koncert med Rim Banna i 2005. Rim Banna, Leonid Alexienko og deres tre børn var i Danmark den sidste uge i juli for at indspille en ny cd i samarbejde med Henrik Koitzsch. Rim Banna synger på arabisk, men musikken er af og med danske musikere. Henrik Koitzsch er p.t igang med at færdiggøre cd’en, der sandsynligvis bliver færdig næste år.

**Rim Banna
og Leonid Alexienko**

foto: Mortensen/Koitzsch

Demokratisk jernnæve

Det er langt fra kun i spørgsmålet om krigen mod terror, at man kan forvente en Kerry-kurs, der ikke adskiller sig væsentlig fra

□
udtrykt klar opbakning til Sharons kurs.

Man kan, som det velansete og dybdeborende månedsmagasin The Atlantic Monthly gjorde for nylig, begynde en analyse af Kerry-udenrigspolitikken ved simpelthen at se på det team af rådgivere, Kerry har omkring sig.

En af de mest prominente rådgivere er netop »jernnæven« fra Balkan-krigene, Richard Holbrooke. Han vurderes som favorit til posten som Kerrys udenrigsminister. Den daglige leder af Kerrys udenrigspolitiske team, Rand Beers, har desuden tjent under George W. Bush og en række andre republikanske præsidenter.

En anden prominent demokrat i Kerrys udenrigspolitiske team er senator Joseph Biden, formand for Senatets udenrigspolitiske udvalg og en indflydelsesrig fortaler for magtanvendelse og lejlighedsvis amerikansk enegang under Clinton. Han forventes også at få en topplacering, hvis Kerry vinder. Endelig er Kenneth Pollack fra tænketanken Brookings Institution en fremtrædende figur i Kerry-lejren. Forud

for krigen i Irak blev han kendt på grund af sin indflydelsesrige bog The Threatening Storm, der argumenterede for, at Saddam Hussein burde væltes.

Og så er der manden selv, Kerry. Som han formulerede det i en tale i foråret i Los Angeles: »Som præsident vil jeg ikke vente på grønt lys fra andre nationer, når vores sikkerhed står på spil.«

9/11-prismet

Disse unilaterale signaler peger i retning af, at Kerry ikke planlægger et opgør med Bushs berygtede angrib-først-doktrin. Dette skal selvfølgelig langt hen ad vejen ses i lyset af den 11. september, som har betydet, at amerikansk sikkerhedspolitik formuleres under nye forudsætninger.

Den fremtrædende (og i alle lejre respekterede) neokonservative tænker Robert Kagan fremførte allerede i november i en kronik i Washington Post, at en præsidents handlinger nødvendigvis må blive formet ud fra den realitet, at USA ikke længere ligger beskyttet mellem to

oceaner.

En præsident vil over for vælgerkorpset være nødt til at fremstå som en stærk leder, der ikke vil tøve med at bruge amerikansk magt i kampen mod terror, også selv om det betyder enegang. Dette gælder også en præsident Kerry – simpelthen fordi Kongressen formentlig vil være overvejende republikansk, hvilket i praksis betyder, at en vigtig del af det politiske apparat i Washington vil have tilbøjelighed til unilateralisme.

Det er langt fra kun i spørgsmålet om krigen mod terror, at man kan forvente en Kerry-kurs, der ikke adskiller sig væsentlig fra Bushs. Kerry er hverken tilhænger af Kyoto-aftalen eller den internationale straffedomstol. Han er en stor ven af Israel og har udtrykt klar opbakning til Sharons kurs.

Uddrag af artiklen "Den lille forskel" af Tom Buk-Swienty i Weekendavisen d. 20. august 2004.

Fra Balfour til Bush

1990'ernes uofficielle amerikanske politik i Israel/Palæstina-konflikten blev officiel i april 2004. Bush-erklæringen af 15. april menes at være palæstinenserens største nederlag siden den såkaldte fredsproces startede i 1991.

I april 2004 lykkedes det den israelske regeringsleder Ariel Sharon at få Bush's opbakning til en israelsk plan for tilbagetrækning fra Gaza senest i 2005. I en tale d. 15. april udtalte Bush sin støtte til tilbagetrækningsplanerne for Gaza og udtrykte samtidig forståelse for Israels planer vedr. annektering af dele af Vestbredden samt deres afvisning af princippet om de palæstinensiske flygtinges ret til at vende hjem. Bush sagde bl.a. følgende afgørende sætninger vedr. grænsedragningen på Vestbredden:

»Som en del af en endelig fredsftale skal Israel have sikre og anerkendte

grænser, der skal beslattes mellem parterne i overensstemmelse med resolution 242 og 338. Set i Lyset af nye realiteter "on the ground", herunder de allerede eksisterende større israelske befolkningscentre, vil det være urealistisk at forvente, at resultatet af de endelige fredsforhandlinger bliver en hel og fuld israelsk tilbagetrækning til våbenhvile-grænserne af 1948 (også kaldet den grønne linie. red), og alle tidligere forsøg på at nå en to-stats-løsning er nået til samme konklusion.»

De amerikanske udmeldinger var et brud på årtiers officiel amerikansk politik ift.

Mellemøsten, idet USA tidligere har støttet (eller undladt at stemme imod) FN's resolutioner, bl.a. 242 og 338, der fordømmer tilegnelse af territorium i forbindelse med krig og kræver israelsk tilbagetrækning fra de besatte områder, Gaza, Vestbredden og Jerusalem.

Refereret fra Badil Report 17. april 2004. Se www.badil.org for den fulde rapport samt yderligere oplysninger vedr. flygtingespørgsmålets internationale status..

Nogen fyres, andre ikke...

I nedenstående læserbrev fra Sune Segal d.23.juli 2004 undrer han sig over at Weekend Avisen accepterer at bringe Ulriks Høys anbefaling af folkeforflyttelse af palæstinenserne (se Weekend Avisen d. 9. juli 2004). Det kan måske undre yderligere al den stund at avisens skakanmelder blev fyret sidste efterår pga. det som Anne Knudsen mente var racistiske udtalelser om jøderne og Israel. Men det er vel netop forskellen... Sune Segal skriver:

I Weekend Avisen den 9. juli opfordrer Ulrik Høy til, at den palæstinensiske befolkning skal »forflyttes« fra Vestbredden og Gazastriben til de omkringliggende arabiske lande. I den anledning vil jeg spørge dig, om du i din egenskab af chefredaktør har overvejet, om ikke den legitime grænse for ytringsfrihed går ved direkte opfordring til forflyttelse af bestemte etniske grupper fra det territorium, de bebor?

ANNE KNUDSEN SVARER:

I Danmark er der tradition for, at ytringsfriheden har vide grænser. Vi har ingen forbud mod politiske partier eller mod fremsættelsen af politiske synspunkter. Weekendavisen deler den forestilling om demokratiet, som ligger bag den danske politik på ytringsfrihedens område. Det er vores opfattelse af avisen som demokratisk, politisk debatforum, at politiske synspunkter bør diskuteres og modsiges i avisen, ikke formenes adgang til den. Vi ser det som en vigtig opgave at dokumentere, hvilke politiske synspunkter, der faktisk findes, og at bringe argu-

menter både for og imod dem frem. Kun gennem artikulerede argumenter kan den demokratiske meningsdannelse folde sig ansvarligt ud. Spalterne står således åbne for diskussionsindlæg, der argumenterer mod – eller for – et hvilket som helst af de synspunkter, der har fundet udtryk i avisen.

Skakanmelder Hans Jørgen Lassen på Weekendavisen blev fyret pga. sit skrivi om Israel d. 5.september 2003. Anmelderen skrev følgende i en omtale af det, som han kaldte det bedste skakparti 2002:

”Som nummer 1 i bind 86 valgte juryen et parti mellem Sutovsky og Smirin fra det israelske mesterskab 2002. Jeg ved ikke rigtig, om man egentlig kan være bekendt at røre ved noget som helst, der hidrører fra Israel, om man ikke burde boykotte en sådan slyngelstat totalt. På den anden side er det meget tænkeligt, at de to stormestre personligt ikke går ind for bosættelser, imperialisme, tortur og statsterror. På den tredje side: De er vel

medskyldige, hvis de ikke kæmper aktivt imod disse forbrydelser. En passant og som et kuriosum: Jeg erfarede forleden, at der i den danske folkekirke udskænkes altervin af israelsk avl! Ganske vist kan man ikke lægge vore dages jøder til last, at deres forfædre lod en rebelsk tømrrersvend korsfæste for et par tusinde år siden, men at man ved et sakramente serverer noget, der skal gøre det ud for Jesu blod, næstekærlighedens profet, og så køber dette hos et folk, der dagligt og rutinemæssigt udgyder deres naboers blod og stjæler deres jord, den er svær at sluge. Det må give en grim smag i munden.”

Fyringen afstedkom en del debat på avisen, men blev ikke trukket tilbage. Kulturredaktør Klaus Wivel forsvarede fyringen med den begrundelse at politiske udtalelser ikke hører hjemme i skakklummen. Chefredaktør Anne Knudsen mente at teksten var udtryk for racisme.

Ros til DR1

Onsdag aften d. 28. juli viste DR1 den prisbelønnede israelske dokumentarfilm *Kontrolposten* i primetime sendetiden kl. 21.30 – 22.30. Irene Clausen skrev efter følgende i *Information*:

”Det var en stærk og rystende film optaget over flere år ved israelske checkpoints på den besatte Vestbred og Gaza.
»Lad dem vente!« »Hvor længe?« »Til i morgen!« . Sådan lød en ordveksling mellem to israelske kontrolsoldater ved et checkpoint på Vestbredden. Man lod gerne palæstinensere vente op til 10 timer. Ikke ud fra andet formål end at chikanere og ydmyge dem. (...) Filmen skabte associationer til et andet dominerende folk og et andet undertrykt folk. Nemlig nazisternes forsøg på at destruere jøderne. Holocaust. En uendeligt grusom uretfærdighed mod et helt folk, jøderne”.

KLIP FRA PRESSEN

Efterretningschef løj om Arafat

Tidligere chef i Israels militære efterretningstjeneste fandt selv på, at det vil være nytteløst at indgå fredsaf tale med Arafat.

Israels politik, der i de sidste tre et halvt år har bygget på en opfattelse af, at Yassir Arafat ikke ønsker at indgå en fredsaf tale med Israel, bygger på en enkelt persons fejlagtige vurdering. Det afslører den israelske avis Ha'aretz.

En tidligere chef for forskningsafdelingen i Israels militære efterretnings-tjeneste, Amos Gilad, har gennem flere år, givet regeringen og militærets ledelse indtryk af, at det ville være formålsløst at forhandle med den palæstinensiske præsident Yassir Arafat. I modstrid med de professionelle vurderinger blandt hans under- og overordnede.

Det er lykkedes Gilad at forme den holdning, der i dag deles af Israels regering og store dele af den israelske befolkning, nemlig at der ikke er nogen forhandlingspartner på den palæstinensiske side. Men intet i de professionelle vurderinger den militære efterretningstjeneste har udarbejdet om Yassir Arafat i samtlige de år Gilad var i tjenesten, eller derefter, har så meget som antydning, at Yassir Arafat var mere interesseret i at tilintetgøre Israel end i at slutte en fredsaf tale med Israel. (...)

Klippet fra Politiken 15. juni 2004

På rette vej - Haag domstolens kendelse af 9. juli 2004

Selvom både Israel og USA prøver at bagatilisere Haag-domstolens kendelse, er der ingen tvivl om, at man frygter den videre udvikling.

Som nævnt i sidste nr. af Palæstina Nyt ville afgørelsen fra Haag domstolen især være skelsættende, fordi der for første gang ville komme en international domstolsafgørelse (i form af en udtalelse) på spørgsmålet om hvorvidt den 4. Geneve-konvention er gældende i de besatte områder. Som bekendt har Israel altid nægtet at konventionen er gældende og skiftende israelske regeringer har derfor set stort på flere af konventionens bestemmelser. Haag-domstolens udtalelse (fra 9.7.2004) vedr. konventionens gyldighed er til gengæld helt klar. Samtlige dommere mente, at konventionen er gældende incl. den amerikanske dommer, Thomas Buergenthal, der dog stemte imod resten af dommerpanelet på dette og andre spørgsmål så stemmerne stod 14 mod 1 (på et enkelt spørgsmål 13/2).

Dommer Buergenthal, der er amerikansk jødisk Holocaust overlever, udtalte efter domsafsigelsen, at han var enig med resten af dommerne vedr. spørgsmålet om Konventionens gyldighed i de besatte områder. Han udtalte videre, at Konventionen ikke tillader undtagelser pga. militære eller sikkerhedsmæssige nødvendigheder. Konventionens afsnit 6 artikel 49, der omhandler forbud udflytning af egen befolkning til besat område, mente Buergenthal også var gyldig, hvilket betyder at bosættelsesbyggeriet samt murbyggeriet er ulovligt. Når Buergenthal alligevel stemte imod resten af dommerpanelet, forklarede han det med at sagen – ifølge ham – ikke var godt nok oplyst, idet den israelske part havde undladt at møde frem i domstolen. Domstolen burde derfor ikke have accepteret at udtale sig i sagen.

Får dommen nogen betydning?

I realiteten har Israel stået alene med sin vurdering af Geneve-konventionens gyldighed i mange årtier. Hovedparten af verdens lande incl. EU har længe været enige om, at konventionen var gældende. Man kan derfor med nogen ret spørge,

hvorfor det skulle gøre en forskel, at der nu er en domstols-udtalelse?

Selvom det ikke kan vides med sikkerhed, hvilken udvikling, der vil ske som følge af domstolens udtalelse, vurderer flere jurister og folkeretsekspertes verden over, at udtalelsen kan blive startskuddet til en politisk/retsmæssig udvikling, der med tiden kan ende i en sanktionspolitik overfor Israel. Og dette på trods af evt. amerikanske veto i Sikkerhedsrådet. Det var nemlig kombinationen af aktiviteter og beslutninger i FN's generalforsamling samt kendelser fra Haag-domstolen, der i sin tid banede vejen for sanktionerne mod Syd Afrika, og ligeledes Haag-Domstolens kendelser, der pressede USA til at opgive blokaden af Nicaragua. Pointen er, at FN's generalforsamling/og Haag-domstolen faktisk har en række muligheder uanset Sikkerhedsrådets og USA's indstilling.

I israelsk presse og i israelske ministerier er Domstolens udtalelse da også blevet diskuteret ivrigt i over sommeren. I midten af august kom en israelsk inter-ministeriel-juridisk komite med en foreløbig vurdering, der konkluderer, at Haag-domstolens udtalelse kan føre til sanktioner mod Israel. Komiteen anbefalede, at Israel skulle anerkende afgørelsen og dermed anerkende at Geneve-konventionen er gældende i de besatte områder.

Dette sker dog næppe. Skulle Israel efterleve konventionens bestemmelse ville det betyde nedlæggelse af samtlige bosættelser, afskaffelse af det meget omfattende juridiske/militære lov-kompleks, som Israel gradvist har implementeret i områderne, og (gen)-indførelse af en form for palæstinensisk selvstyre med nogen grad af selvbestemmelse. Skiftende israelske regeringer har aldrig ønsket dette, og Sharon gør det næppe heller.

Søs. På baggrund af artikler i Middle East International 23. juli 2004 og Haaretz 20.-25. august 2004.

Torben Lund på kant

Det blev til meget forvrøvlet sludder, da Torben Lund vovede at kritisere Israel og Israels venner i Danmark. Lars Plough fra tidsskriftet *Palæstina Orienterings redaktion* kommenterer debatten i en artikel i det seneste nr. af *Palæstina Orientering*. Han skriver bl.a.:

Har Torben Lund begået fejl, så er der tale om sproglig klodsethed. En klodsethed, der leverede Melchior et alibi for ikke at tale indholdsmæssigt om den sag, som Torben Lund havde beskæftiget sig med i sit første indlæg. For selvfølgelig kan man tale om det »jødiske samfunds« manglende engagement i kritikken af Israel, uden at man derved behøver at mene at danske jøder har svoret sig sammen om ikke at engagere sig, eller at deres religion, kultur eller biologi tilsiger dem ikke at gøre det. Vi kan tale om det danske samfund, det katolske samfund, det muslimske sam-

fund; om ansvar som disse samfund tager eller ikke tager osv., uden at vi mener at det gælder hver og et medlem af »samfundet«. Den slags generaliseringer er ofte uheldige og der ligger en opgave i at undgå de værste af dem. Men at påstå, som Melchior og Jyllandsposten gør det, at Lunds generaliseringer er analoge til nazismens og – må vi vel forstå – ultimativt med samme konsekvens, er under det moralske lavmål. Ikke alene er det et modbydeligt forsøg på at karaktermyrde Torben Lund, det er også en hån mod de mennesker, der nu og før har været ofre for konsekvenserne af antisemitiske ideologier.

Hækkerup og araberne

Efter Torben Lunds holmgang i medierne skulle den tidligere forsvarsminister for SD, Hans Hækkerup, måske forsøge at rette lidt op på socialdemokraternes image i kredse tæt på Dansk Folkeparti. Hækkerup skrev følgende d. 8. august 2004 i artiklen »Palæstina-konflikten i hårdknude – men ikke uløselig«:

»Vi er i den del af verden, hvor krig og magtanvendelse ses som acceptable midler til at opnå politiske mål. Jøderne har draget den forkerte lære af deres tragiske historie, for araberne kommer det ret naturligt.»

Klippet fra Politiken d. 8. august 2004

palæstinaorientering

Tegn abonnement!

Tidsskriftet *Palæstina-Orientering* udkommer fire gange om året. Pris 140 kr.

Giro 9 02 38 95
Hvedemarken 5
3060 Espergærde

KLIP FRA PRESSEN

Le Point: Skæbneironi

Da Israels premierminister, Ariel Sharon, for nylig opfordrede alle jødiske franskmænd til at emigrere, skabte han en veritabel bølge af forargelse i Frankrig, hvis efterdønninger i disse dage rammer de franske nyhedsmagasiner. En af Sharons hårdeste kritikere er den tidligere israelske ambassadør i Frankrig Élie Barnavi, som i ugemagasinet *Le Point* påpeger, at »man ganske enkelt ikke kan bede jøder i et stort demokratisk land om at pakke deres habengut«, pointerer Barnavi. Godt nok spiller Israel en central rolle for den samtidige jødiske selvforståelse, men Sharons udfald var ikke en filosofisk diskurs: »Han hævdede, at Frankrig var blevet offer for deciderede pogromer. Det er politisk uansvarlighed«, siger den tidligere ambassadør, der understreger, at det ville kræve en regulær katastrofe, før jødiske franskmænd i stort antal ville bosætte sig i et land, som både er i krig og økonomisk krise. Kommentatoren Patrick Besson causerer i samme ugemagasin over netop denne ufrivillige skæbneironi i Sharons antifranske tirader. For ifølge Besson er der en pudsigt kontrast i at opfordre jødiske franskmænd til at flygte fra antisemitismen, »når Israel er den eneste stat i verden, hvor hundredvis af jøder hvert år bliver slået ihjel, fordi de er jøder«. www.lepoint.fr

Klippet fra Politiken d. 18. august 2004

Hvis og såfremt

De israelske talspersoner som i disse dage forsvarer deres ulovlige mur, vil virke en anelse mindre hykleriske, hvis man havde opført det hæslige bygningsværk på eget territorium.

Finn Holten Hansen, Kbh. N, i Information d. 14. juli 2004

Historien om det moderne Palæstina

To folks 150-årige historie og kultur bliver fortalt på knap 300 sider, og det er ikke gjort bedre af nogen anden forfatter.

Bogen "A history of modern Palestine", med undertitlen "one land, two peoples", er skrevet af den israelske historiker Ilan Pappé. Han har tidligere gjort sig bemærket med bøger om den historiske baggrund for Mellemøstkonflikten. Han er usædvanlig af en israelsk historiker at være, idet han hverken er zionist eller nationalist, og idet han taler og læser arabisk. Disse egenskaber og evner har da også sat ham i stand til at skrive en helt usædvanlig bog, hvor han ikke alene fortæller om de politiske begivenheder, men også trænger ned i hvordan livet for de forskellige sociale grupper, bønder og byfolk, fattige og rige, mænd og kvinder var i de forskellige perioder.

Pappé indleder bogen med at diskutere modernitetsbegrebet og dets relevans for Palæstina. Hans udgave af historien begynder i midten af det 19. århundrede, hvor Palæstina befandt sig i en overgangssituation mellem tradition og modernitet, hvor dele af samfundet var en del af moderniteten blandt andet fremmet af amerikanske missionærskoler, hvor den palæstinensiske elite blev uddannet, mens andre dele af befolkningen levede, som de havde gjort i hundreder af år først og fremmest på landet.

Denne situation blev ændret med zionisternes ankomst i 1882. Zionisterne var alle europæere, og der blev derfor tale om en vesternisering af Palæstina, altså den samme påvirkning som andre koloniserer bragte til andre dele af verden. Så på den måde forlod Palæstina fortiden ved hjælp af Vesten, men som Pappé påpeger, så var alt hvad der foregik i fortiden, ikke nødvendigvis reaktionært, og alt, hvad der hører nutiden til, er ikke nødvendigvis progressivt. Fortiden rummede egalitære livsformer, som er gået tabt, og mødet med Vesten har ikke altid betydet forbedrede forhold for eksempel for kvinderne, ligesom mødet med Vesten heller ikke af sig selv medfører en sekularisering af samfundet.

Ved at gøre sin historie binational ønsker Pappé at afnationalisere den, at vise at nationen ikke er det altafgørende i menneskers liv, et liv som langt mere

påvirkes af fysiske faktorer så som klima, græshopper, økonomi og tradition, socialt tilhørsforhold og køn.

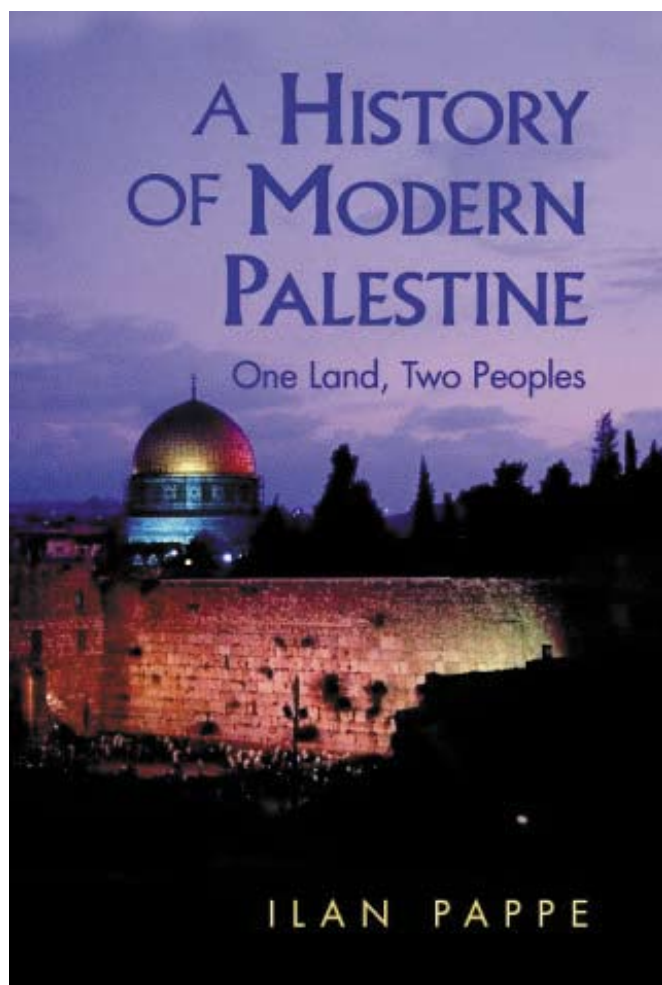
Provokeret nationalisme

Palæstina fik først sit navn i slutningen af det 19. århundrede, indtil da havde det ikke været vigtigt for folk at vide, hvad området hed, det blev det først, da zionisterne kom til og affødte den palæstinensiske nationalisme, så blev Palæstina ikke blot et navn, der beskrev et område, men et navn, der repræsenterede et krav på samme område.

Pappé begynder sin historie i 1856, det år, hvor Krimkrigen mellem Rusland og Tyrkiet sluttede med Ruslands nederlag, efter at Storbritannien og Frankrig havde grebet ind på Tyrkiets side. På det tidspunkt boede der cirka en halv million mennesker i Palæstina, de fleste var muslimer, ca. 60.000 var kristne og ca. 20.000 jøder – dertil kom en 50.000 ottomanske soldater og 10.000 europæere heriblandt flere missionssamfund.

På landet levedes et liv domineret af familien og klanen og med et solidarisk forhold til omgivelserne, idet der var fælles brugsret til jorden, og de forskellige jordlodder gik på tur blandt bønderne, så alle på et eller andet tidspunkt fik glæde af den frugtbare jord. Lederen af den stærkeste klan repræsenterede bønderne i forhold til autoriteterne, for hvem de også skulle opkræve skatter og ellers løse konflikter i lokalsamfundet. På landet gik kvinderne uden slør, en beklædningsgenstand der endnu var forbeholdt de bed-

restillede kvinder som det statussymbol, det oprindeligt havde været. Om man som kvinde var muslim, kristen eller jøde betød ikke så meget for ens hverdag, det var under alle omstændigheder et patriarkalsk system, hvor forskellene snarere skyldtes sociale end religiøse forhold.

Jord er magt

Den altafgørende faktor i det palæstinensiske liv dengang som nu er jorden, der ejer jorden, har magten. Indtil 1880'erne var der næsten ikke tale om privat ejendom af jorden, men på det tidspunkt blev Palæstinas økonomi en del af det globale marked, og man gled fra et selvforsynende landbrug over mod at dyrke afgrøder, der kunne eksporteres. Samtidig ændredes ejendomsforholdene til jorden. Tidligere havde bønderne lejet jord af den ottomanske stat, men med

1880'ernes jordreformer blev det muligt at eje jord og ejendom. Det betød, at de fattige bønder blev presset ud, og jorden mere og mere kunne opkøbes af de store jordejere, hvoraf flere ikke engang boede i Palæstina, men i Damaskus eller Beirut. Denne jordreform gjorde det muligt for de europæiske zionister at opkøbe palæstinensisk jord og gennem deres politik med kun at ansætte jødisk arbejdskraft – en politik der dog aldrig har kunnet gennemføres – var de med til at skabe en proletarisering af de palæstinensiske bønder.

Nænsomt ledes læseren igennem de følgende godt 100 år med den britiske mandatperiode, de voksende problemer mellem zionister og palæstinensere, oprettelsen af den jødiske stat i 1948, de efterfølgende krige i 1956, 1967, 1973, 1982 og de to palæstinensiske opstande i 1987 og den sidste, der varer endnu, og som blev indledt i 2000. I alle perioder fortæller forfatteren, hvordan livet så ud i byen og på landet, blandt fattige og rige og blandt palæstinensere og jøder og israelere.

Ud af denne beretning fremstår en social- og en kulturhistorie, hvor noget af det mest slående er mødet mellem de effektive teknokratiske og europæiske zionister, der ved, hvad de vil, og langsomt, men sikkert opbygger skelettet til

den stat, de har planlagt igennem årtier, og så de oprindelige folk på stedet, palæstinenserne, der dengang som nu savnede kapable ledere, som kunne se ud over deres egne snævre klaninteresser og indbyrdes skærmydsler og konkurrence. Med englændernes massive hjælp lykkedes det zionisterne inden 1948 at opbygge et velfungerende jødisk civilsamfund, som stod grydeklar til at overtage nøglen fra englænderne, der dér, som så mange andre steder i Mellemøsten, efterlod et kaos.

Ondets rod fra 1948

Efter den jødiske stats oprettelse i 1948 følger vi udviklingen i såvel det israelske som i de palæstinensiske samfund, hvor taberne først og fremmest blev de palæstinensiske flygtninge. Ilan Pappé er en af de få israelere, der konstant gør opmærksom på, at roden til konflikten skal søges i 1948 og i den uret, der dengang blev begået mod palæstinenserne, kun derigennem, siger han i sit efterord, kan man åbne porten til en vej ud af konflikten. Med mindre israelerne tager deres del af ansvaret for den katastrofe, al Nakba som palæstinenserne kalder den, vil der aldrig kunne skabes en varig fred mellem de to folk.

Pappé har klart større sympati for de besatte end for besættelsesmagten, men

han har også et meget skarpt blik for de mange interne modsætninger i det israelske samfund, mellem de religiøse og de sekulære, mellem de vesterlandske og de arabiske jøder og mellem de israelske palæstinensere og den jødiske majoritet. Samtidig har han et bredt kendskab til alt, hvad der rører sig i det palæstinensiske samfund både på lederplan og på græsrodsplan, blandt andet har han en meget interessant fremstilling af den politiske islams genopståen.

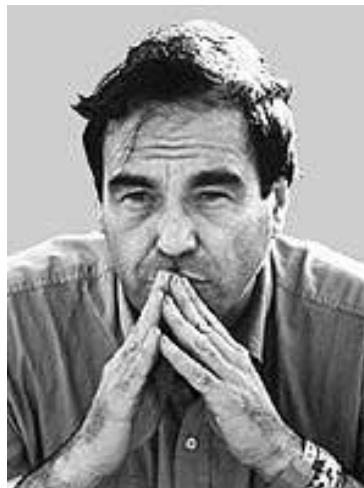
Jeg kan næsten ikke komme i tanke om dét relevante emne til forståelse af konflikten, som ikke bliver berørt i denne fremragende bog, som ikke burde hedde *A history* – en historie – men *the history*, historien, om det moderne Palæstina. Det er ikke nogen let læst bog, dertil er den for spækfyldt med informationer, det er trods alt to folks 150-årige historie og kultur, der bliver fortalt på knap 300 sider, men det er efter min mening ikke gjort bedre af nogen anden forfatter.

Bog anmeldelse i Information d. 5. februar 2004 af Birgitte Rahbek, redaktør af programmet Synsfeltet på P1. Bogen hedder: *A history of modern Palestine, one land two peoples, Ilan Pappé, Cambridge University Press, 356 s., Pris 15,99 GBP.

Persona Non Grata

Jyllandsposten viste Oliver Stones film om Arafat

Oliver Stone's nye film »Persona Non Grata« fik dansk premiere fredag den 27. august, men allerede den 9. august var der snigpremiere på filmen i Palads Århus og den 11. august i Palladium København. Jyllands-Postens erfarne mellemøst-korrespondent Lasse Ellegaard introducerede filmen, der er en del af Oliver Stones filmtrilogi om verdens kontroversielle ledere. Sidste år var der danmarkspremiere på filmen »Comandante« om Cubas mangeårige leder, Fidel Castro. Denne gang gælder det forholdene i Mellemøsten med udgangspunkt i de anspændte forhold mellem Yasser Arafat, Ehud Barak, Shimon Peres og Benjamin Netanyahu. Oliver Stone ser bl.a. på baggrunden for de palæstinensiske selvmordsattentater.

Oliver Stone

IBDA var i Danmark

Børne-dansegruppen Ibda fra flygtningelejren Deheishe kom et smut forbi Nørrebro på en turne i Scandinavien.

En søndag eftermiddag sidst i juni kunne man midt i byerne se smuk palæstinensisk folkedans på Blågaards plads. Besøget blev arrangeret i sidste øjeblik, så det var desværre ikke mange, der fik glæde af deres optræden. Ibda har tidligere været i Danmark i 1996, da Venskabsforeningen arrangerede ungdomsudveksling i samarbejde med de danske ungdomsklubber i landsforeningen Ungdomsringen.

Til Antisemitisme-konference i Berlin

I maj 2004 var der en del debat i Berlingske om Venskabsforeningens tidligere formand Ole Olsen og hans deltagelse i en OSCE konference om Antisemitisme. Ole Olsen beretter her om konferencen og den efterfølgende hetz mod ham og FN- Forbundet, som Ole repræsenterede.

I maj 2004 var der en del debat i Berlingske om Venskabsforeningens tidligere formand Ole Olsen og hans deltagelse i en OSCE konference om Antisemitisme. Ole Olsen beretter her om konferencen og den efterfølgende hetz mod ham og FN- Forbundet, som Ole repræsenterede.

I slutningen af april havde jeg som en af to repræsentanter fra FN-forbundet lejlighed til i Berlin at deltage i OSCE's konference om antisemitisme i Europa – og hvad man kan stille op med den.

Nogle andre NGO-deltagere i den danske delegation var måske en smule overrasket over hvad en tidligere DPV-formand ville i denne sammenhæng – for det er ikke offentligt kendt, at jeg siden midten af 80'erne har været aktiv i FN-forbundet og engageret i menneskerettigheder. Desuden kan man som Palæstina-interesseret næppe undgå at blive beskyldt for antisemitiske tilbøjeligheder – og kan ønske at vide mere om fænomen og debat.

Der lå en del symbolik i konferencen. Dels blev den afholdt i Berlin – nærmere forklaring unødvendig – dels lå den tidsmæssigt ikke længe efter at europæere i meningsmålinger havde peget på Israel (Israel/Palæstina-konflikten) som den største fare for fred. Det resultat var hverken israelske eller europæiske ledere glade for. Israelske ministre m.fl. var i øvrigt på talerlisten, selv om Israel ikke er OSCE-medlem.

Jeg var lidt overrasket over i hvor høj grad antisemitisme i Europa samt konflikten blev kommenteret under eet, også selv om det ret tydeligt sker stigninger og fald i niveauet for antisemitiske handlinger (angreb på jøder, synagoger, gravpladser m.v.) i Europa nogenlunde i takt med konfliktens aktuelle voldsniveau. Det står også klart, at et større antal overgreb end tidligere begås af indvandrergupper med arabisk og/eller muslimsk baggrund.

Fra de europæiske landes officielle talere handlede sammenkædningen mest om at konflikten ikke kan bruges som undskyldning for overgreb – hvilket er 100 pct. rigtigt. Desuden at visse former for kritik af Israel (af statens eksistens og dæmonisering af selv samme) er en slags antisemitisme.

En taler, Max Jacobson fra en jødisk organisation i Finland, mente at tilstedeværelsen af store indvandrergupper fra Mellemøsten i høj grad kan forklare forskellen på USA's og Europas holdning til Israel-Palæstina spørgsmålet. Han mente at europæiske politikere har valgt en mere arabervenlig holdning end USA i deres holdning til konflikten, fordi de ønskede at tage hensyn til sådanne indvandrergupperes holdning. Det har jeg svært ved at få til at rime med virkeligheden

Fra Den Jødiske Verdensorganisation og forfatteren Eli Weisel blev talerstolen brugt til hårde udfald mod dels palæstinensiske politiske positioner, dels – med afsæt i selvmordsbomber – til at søge at de-legitimere den palæstinensiske sag. Der var også ”advarsler” til de generelle politikere om ikke at kritisere Israel for hårdt – da det kan opmuntre antijøder til mere vold og ballade, mente nogle. Jeg fik samlet det indtryk, at sammenblanding af Israel-spørgsmål og jødespørgsmål er langt mere udbredt blandt ”pro-israelere” end blandt ”pro-palæstinensere”.

Interessant nok var der igen der turde fremlægge den indlysende analyse, at fred i Mellemøsten vil være en fordel i arbejdet for at bekæmpe antijødiske angreb i Europa. Og hvis freden er på FN's præmisser vil det være vås at kalde det knæfald for ballademagere.

Jeg fandt i hvert fald ingen modsætning i at arbejde for palæstinensernes fremtid som folk og som mennesker og i at bekæmpe antisemitisme og andre former

for racisme og diskrimination.

Sådan så ikke alle i Danmark på det. Allerede inden vi var hjemme igen, havde et meget energisk menneske rettet kraftige angreb på FN-forbundet for at have sendt mig til Berlin. Han mente nærmest, min ringhed var en fornærmelse af den samlede konference, hvilket han lod bl.a. Udenrigsministeriet, en del folketingspolitikere samt sagesløse læsere af Berlingske Tidende vide.

Desuden angreb han mig for at skulle have lokket FN-forbundets repræsentantskab til at vedtage en Israel (og Bush) -kritisk udtalelse med opfordring til at gøre brug af EU's associeringsaftale og evt. forbrugerboycot for at komme videre. Det havde heller ikke hold i sandheden.

Den energiske mand mobiliserede også venner i nær og fjern til at sende mails til FN-forbundet og til mig, hvor vi blev overøst med beskyldninger, ligesom han hele tre gange fik spalteplass i Berlingske Tidende til sit ærinde, mens FN-forbundets formand og jeg kun fik plads en gang hver. Det er faktisk en smule opslidende offentligt at blive beskyldt for at sympatisere med vold og terrorisme – uden at kunne komme til genmæle.

Det er også irriterende og ikke særlig hjælpsomt, at Israel-Palæstina sagen af mange skal gøres til et ”er du med os eller imod os?” spørgsmål.

Ole Olsen, fhv. DPV-formand

Overvældende interesse og massiv kritik

Der har været over 200 ledere, reportager og debatindlæg i de trykte medier samt adskillige indslag i de elektroniske medier, både danske og udenlandske, fra BBC til Jakarta Post om Folkekirkens Nødhjælps aktion vedr. muren på dette års Roskilde festival. Den danske såvel som den internationale presse udviste en nærmest overvældende interesse for kampagnen "Make Peace, Not Walls".

"Muren på Roskilde Festivalen er desværre endnu et eksempel på, at Folkekirkens Nødhjælp politiserer til skade for det humanitære arbejde". Sådan sagde Israels ambassør i Danmark, Ephraim Ben-Matityanu til Berlingske Tidende på festivalens første dag (1/7) og søsatte dermed en massiv omtale af kampagnen. "Organisationens opgave er ikke at lave politiske aktioner, men at udføre humanitære opgaver. Og i en konflikt skal en humanitær organisation ikke tage parti for den ene part", tilføjede ambassadøren.

Fungerende pressechef i Folkekirkens Nødhjælp, Rasmus Helveg Petersen replicerede: "FNs særlige udsending er enig med os: Muren tjener ikke sikkerhedshensyn. Den tjener til at beskytte israelske bosættelser og indlemmer derved palæstinensisk jord og gør meget stor humanitær skade på en masse palæstinensere. Helveg Petersen tilføjede: "Det er her, vores humanitære mandat kommer ind i billedet. Uanset hvor megen humanitær bistand Folkekirkens Nødhjælp yder, vil de nødlidende palæstinenserers situation ikke afgørende blive ændret, og derfor træder vi ind på den politiske scene".

Massiv kritik af Folkekirkens Nødhjælp I kølvandet på artiklen i Berlingske fulgte langt over 200 ledere, reportager og debatindlæg i de trykte medier samt adskillige indslag i de elektroniske medier, både danske og udenlandske, fra BBC og AP til Grønlandsposten og Jakarta Post. En stor del af denne omtale kritiserede kampagnen i stærke vendinger, ikke mindst på lederplads i de store

dagblade:

"Plat propagandisme" (Berlingske, d. 2/7), "utidig politisk indblanding" (Politiken, d. 4/7), "ensidig propaganda" (Jyllands Posten, d. 4/7) og "ensidig fordømmelse af Israel" (Kristeligt Dagblad d. 2/7) var blot nogle af de udtryk, der blev anvendt. Lignende synspunkter blev fremført af en række avislæsere landet over.

Essensen af kritikken var, at det ikke tilkommer en humanitær organisation at blande sig i "politiske" problemstillinger samt af Folkekirkens Nødhjælp havde valgt side i konflikten mellem israelere og palæstinensere. I et svar på en kritisk leder i Jyllandsposten (7/7) svarede Folkekirkens Nødhjælp (JP, d. 13/7):

"30 års hårdt arbejde for et frit og demokratisk Sydafrika lærte os, at hjælpen først får effekt, når den gives på flere måder: Først nødhjælp her og nu; så udviklingshjælp på langt sigt; og til slut fortalerarbejde for at fjerne nødens årsager. I eksemplet Sydafrika var det først, da hele den vestlige verden stod sammen om at boykotte Sydafrika, at apartheidstyret gav op, og 30 års hjælpearbejde kunne drosles ned... Folkekirkens Nødhjælp oplyser om muren. Det gør vi, fordi vi kan se, at de ulovlige bosættelser og den ulovlige mur gør palæstinenserne uret og får hadet mod Israel til at vokse, som også Tel Avivs tidligere borgmester Shlomo Lahat formulerer det.

Klipet fra www.noedhjaelp.dk

Palæstinensiske lærere i Danmark

Fire danske gymnasier har i et samarbejde med Gymnasielærernes Landsorganisation (GL) indledt et dialogprojekt med fire skoler i Betlehem og Ramallah på Vestbredden. I slutningen af august 2004 fik de danske skoler besøg af 9 lærere fra de palæstinensiske skoler. Projektet indeholder dels fælles IT-baserede undervisningsprojekter skolerne imellem og dels faglig udveksling mellem lærerne i Danmark og Palæstina. GL's fagblad Gymnasieskolen beskrev projektet nærmere i en artikel i marts 2004.

Flygtningekonference i Madrid

Det internationale netværk af palæstinensiske organisationer og grupper, der arbejder for flygtningenes ret til at vende hjem (Right og Return Coalition) holder deres årlige møde i Madrid. Koalitionen – som også er et netværk – har eksisteret i 5 år. På dette års møde ønsker koalitionen at drøfte flygtningespørgsmålet med internationale solidaritetsgrupper, som derfor også er inviteret til Madrid. I 2003 holdt koalitionen deres årsmøde i København, hvor Venskabsforeningen var værter.

Læs mere om flygtningearbejdet på www.badil.org

Palæstinensisk konference om integration

Det nyligt startede palæstinensiske integrationsnetværk vil arrangere en større konference d. 12. januar 2005 om palæstinenserne i Danmark. Konferencens formål er at sætte fokus på palæstinenserne integration i Danmark og man regner med at invitere både danskere og palæstinensere til en fælles diskussion af hvordan integrationen kan blive bedre.

The Alternative Information Center

www.alternativenews.org

Palæstina Israel

5 Foredrag

Nørrebros Medborgerhus
Nørre Allé 7,3 sal
ved Skt. Hans Torv
Alle dage kl. 19.30

Program

Tirsdag 19/10 - 2004

Palæstinas Historie med focus på første halvdel af det 20. århundrede
v/Søren Højmark

Mandag 8/11 - 2004

Palæstinas Historie efter 1950
v/Birgitte Rahbek

Mandag 10/1 - 2005

De palæstinensiske flygtninges situation
v/Frederik Rosen

Mandag 7/2 - 2005

Palæstinenserne i Israel
v/Julie Besser Schmuhl

Tirsdag 15/3 - 2005

Religion på tværs
v/Uffe Gjerding

Foredragsholderne

Søren Højmark: Har beskæftiget sig med Israel/Palæstina konflikten siden 1960'erne og er ansvarshavende redaktør af tidsskriftet Palæstinaorientering.

Birgitte Rahbek: Kultursociolog og redaktør af SYNSFELTET på DR/P1. Hun har i foredrag, artikler og radioudsendelser beskæftiget sig med konflikten siden 1970'erne. Udgav i år 2000 bogen *En stat for enhver pris*.

Frederik Rosen: Har studeret International Udvikling og Samfundsvidenskab på RUC og har arbejdet for Folkekirkens Nødhjælp i Palæstina, hvor han i 5 mdr. har været tilknyttet BADIL (palæstinensisk flygtninge NGO).

Julie Besser Schmuhl: Har studeret arabisk sprog og kultur ved Carsten Niebuhr Instituttet og har i den forbindelse bl.a. studeret ved universitetet i Tel Aviv, Israel.

Uffe Gjerding: Programkoordinator for Mellemøsten i Folkekirkens Nødhjælp. Han har i en årrække rejst i Israel og Palæstina og beskæftiget sig med konflikten.

Arr.: Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening